

۲۰۸۶۲۹۷

جزیره آخر

زولفو لیوالی
ترجمه وحید فرخاد

انتشارات رهام اندیشه

کرج، ۱۳۹۸

سرشناسه

لیوانلی، زولفو، ۱۹۴۶ - م.

Livaneli, Zulfu

عنوان و نام پدیدآور : جزیره آخر = Son Ada / زولفو لیوانلی ؛ ترجمه وحید فرخاد.

مشخصات نشر : کرج : رهام اندیشه ، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۱۸۹ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۰۶۷-۹

وضعیت فهرست نویسی : فیفا

یادداشت : عنوان اصلی : Son ada، ۲۰۰۸.

یادداشت : کتاب حاضر نخستین بار با عنوان " آخرین جزیره " در سال ۱۳۹۸

با ناشران و مترجمان متفاوت فیفا گرفته است.

عنوان دیگر : آخرین جزیره.

موضوع : داستان های ترکی استانبولی -- قرن ۲۰م

موضوع : Turkish fiction -- Turkey -- 20th century

شناسه افزوده : نانوائی فرخاد، وحید، ۱۳۲۶ - مترجم

رده بندی کنگره : PL۲۴۸:

رده بندی دیویی : ۸۹۴/۳۵۳۳:

شماره کتابشناسی ملی : ۶۰۵۳۱۳۶:

جزیره آخر

نویسنده: رفو لیوانلی

ترجمه: وحید فرخاد

ویراستار: محرمعلی رحماندیش

انتشارات: رهام اند

سال و نوبت چاپ: ۱/۱۳۹۸

طرح جلد: سعید فرخاد

چاپ، صحافی: شبدا

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۲-۶۸۰۰-۶۷-۹

قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

آدرس انتشارات: کرج، میدان نبوت، ساختمان برج سفید، طبقه ۴، واحد ۸
تلفن: ۰۹۱۲۶۶۰۹۷۲۶ پست الکترونیکی: rahamandish@gmail.com

از در بزرگ وارد شدن...

مقدمه‌ای از یاشار کمال

مدتها بود که برای رمان جدید زولفو لیوانلی می‌خواستم مطلبی بنویسم و دنبال فرصت مناسب بودم. رمان جزیره آخر من را به خود جلب کرده بود. این رمان را یک بار خوانده بودم. با دیدنش، دوباره خواندم. کنجکاو بودم که چه نقدهایی درباره این رمانی که من به صورت متوالی خوانده‌ام، نوشته خواهد شد. منتظر ماند، منتظر ماندم، هیچ صدایی از منتقدان در نمی‌آمد.

یکی یا دو نفر نقد دیدم. افرادی که من به عنوان یک منتقد می‌شناختم، جزیره آخر را ندیده بودند. این کتاب به زودی به زبان فرانسه ترجمه خواهد شد. مطمئن هستم در آنجا مطلبی که بنوازش است، نوشته خواهد شد.

موضوع رمان و به تعبیری موضوعاتش بسیار جالب است. بسیاری از موضوعاتش مانند یک رمان کلاسیک به عالی به یک موضوع اصلی مرتبط می‌شوند. رمان‌های کلاسیک در اعراف و داخل موضوع اصلی آن پرسه می‌زنند. این رمان زولفو لیوانلی نیز به دلایل متعددی جزیره کلاسیک‌ها محسوب می‌شود... از خارج برایمان انواع افکار می‌رسید. قصه‌های همه افکار خارجی را بنویسم، اما یک بار یکی از آنها خیلی تکرار می‌شد. "دوستانم گفت که "موضوع، رمان را از بین می‌برد." بعد از آن با هر کسی که در مورد رمان صحبت کرده‌ام گفته‌اند که موضوع، رمان را از بین برده است.

من هم مدام به آنها می‌گفتم: "دوستان، هیچ رمانی بدون موضوع نیست، قدرت اصلی رمان موضوعات آن است." یک دوست شاعر و رمان‌نویس بزرگ فرانسوی داشتیم. از او پرسیدم. "در ترکیه می‌گویند که موضوع سبب از بین رفتن رمان می‌شود، نظر شما چیست؟ در فرانسه نیز چنین نویسندگانی وجود دارد؟" دوستم گفت: "امکانش هست." "او هم قاطی کرده و تا ترکیه رفته بود. شما چه می‌گویید؟" ابتدا به این اظهار نظرها خندیدم و رد شدم. سپس دیدم این چنین

نمی‌شود و به هر نویسنده و خواننده رمان گفتم که رمان اینگونه نوشته نمی‌شود، دیدم که تعدادی از نویسندگان به سمت بی‌موضوعی می‌روند. آماده شده و یک کنفرانس دادم. بدون موضوع رمان نوشته نمی‌شود.

در جوانی‌ام، العابدین دینو و برادر بزرگش عارف دینو از تبعید به آدانا آمده بودند. العابدین دینو در روزنامه تورک سؤزو مشغول به کار بود. او من را به عارف دینو معرفی کرد. عارف بیگ نقاش، شاعر و مرد فرهنگی بزرگی بود. همیشه که می‌گویم "عارف دینو دانشگاه من است." یک واقعیت است.

با او در مورد ادبیات و هنر صحبت کردیم. وقتی شروع به نوشتن رمان کردم، او گفت: "تجرباتی را برایت در مورد رمان خواهم گفت، خوب گوش کن. خوب گوش نمی‌کنی؟" من نمی‌دانم. چونکه گفته‌هایم از داستانهایی مشخص است. اما باز هم خواهم گفت در این عصر تعدادی رمان نویس از نوع اصلی آن می‌ترسند که در آن حالت رمان دیگر معنای خود را از دست می‌دهد. در داستانهایی شما هم تنها یک تیپ وجود دارد، آن هم تیپ اصلی است."

محمد نازک یک رمان تک‌تیپی است. رمان‌های زولفو لیوانلی هم تک‌تیپی، یعنی از نوع اصلی هستند. زولفو لیوانلی از یک دیکتاتور می‌نویسد. اگر مردم ترکیه زیبا نیز دموکراسی را ندیده باشند و وارد جنگ و نبرد شده‌اند، به خاطر دیکتاتورهاست. دیکتاتورها همیشه تنها یک نفر بوده‌اند و امکان دارد چند نفر باشند. در آمریکای جنوبی آنها عمدتاً سربازان و ارتش بودند. کشه‌های آمریکای جنوبی بیشتر با دیکتاتوری‌های نظامی زندگی می‌کردند. هنوز هم کشورهای وجود دارد که با دیکتاتورها زندگی می‌کنند. ما نیز با نوعی نصیبی زندگی کردیم. نام آن را هم حکومت نظامی گذاشتیم. تقریباً نیمی از هشتاد سال جمهوری ما با حکومت نظامی سپری کردیم. دموکراسی ندیدیم. به دموکراسی نرسیدیم. باز هم می‌ترسیم. بهتر است نترسیم، زیرا امروزه کسانی که خواهان دموکراسی‌اند، در حال رشد هستند. به نظر من مقابل دموکراسی هستیم. این را بگوییم که، ما مثل آمریکای جنوبی نخواهیم شد. باید به مردم خود اعتماد کنیم.

آمریکای جنوبی اخیراً نویسندگان مهمی را پرورش داده‌اند. بیشتر آنها از نویسندگان مطرح جهان شدند و تقریباً در هر کشوری شناخته شده‌اند. بخش بزرگی از این نویسندگان در خارج تربیت شدند. در پاریس با بسیاری از این نویسندگان آشنا شدم. اروپا آنها را بیش از حد نگه داشته بود. بسیاری از ناشران کتابهای آنها را منتشر می‌کردند. آنها شناخته شده‌ترین در جهان بودند.

نویسندگان آمریکای جنوبی یک مهارت جالبی دارند. آن ترفند یک مهارت است. بسیاری از کتابهای این نویسندگان ماهر به ترکی ترجمه شده‌اند، اما من همه آنها را نمی‌دانم. نویسندگان جمع شده و قرار گذاشته بودند که هر کدام در مورد یک دیکتاتور رمانی بنویسد. برخی در مورد دیکتاتورهای معروف و برخی نیز در مورد دیکتاتورایی که در ذهن خود دارند، بنویسند. هر نویسنده دیکتاتور خودش را نوشته بود. آنها در جهان بسیار معروف هستند و فروخته می‌شوند.

رمان زولفو لی‌اتالی هم از اطلی با آنها ندارد. رمان زولفو، رمان دیگری است. خیلی جدید. وقتی بن رمان را خواندم، خیلی تعجب کردم. زولفو مهارت و رمان کاملاً جدیدی را به ارمغان آورده بود. چیزی که اصلاً انتظار نداشتم. نوآوری زولفو را می‌خواهم به خواننده واگذار کنم اما نمی‌توانم. ظالم پنهانی که ابتدا ظلمش دیده نمی‌شود. مغرور ولی غرورساز. شخص نیست. آنچه در این مرد وجود داشته باشد، در آن هم است ولی اصلاً مشخص نیست و رفتارهایش را پنهان می‌کند. ما مردان را می‌شناسیم. آنها را به خوبی می‌شناسیم. یافتن چنین شخصی کار هر رمان نویس ماهر نیست. یافتن روانشناسی و تفکر در رمان‌های زولفو کار آسانی نیست، اما کسانی که چنین ظرافت‌هایی را پیدا نمی‌کنند، نمی‌توانند ناراحت شوند، زیرا رمان‌های او خیلی ارزشمند هستند. طبیعت و همه آنها یک صدای خاص در رمان هستند. در این رمان به اندازه زندگی، نشاط وجود دارد. نصیب هر رمان‌نویسی نمی‌شود.

این زبان است که ارزشمند بودن رمان را به ما نشان می‌دهد. اگر یک رمان‌نویس همه رمان‌های خود را به یک شیوه و زبان بنویسد، آن رمان، رمان خوبی نمی‌شود، از بین می‌رود و نمی‌تواند دائمی باشد. اگر قرار باشد رمانی یک

رمان دائمی باشد، زبانش را خودش ایجاد می‌کند. در این رمان، زولفو برای رمان یک زبان خاص ایجاد کرده است که از این رو دائمی خواهد بود.

در این رمان همه انسانها زنده هستند و زندگی می‌کنند. همچنین روباه‌ها وجود دارند. همچنین جنگل، کاج‌های جنگلی، سرزمین روباه‌ها و مرغ‌های دریایی هستند. مرغ‌های دریایی که هرگز نمی‌شناختیم... قدرتمندتر از انسانها شرح شده‌اند. مرغ‌های دریایی که توسط زولفو تصویر شده‌اند نمی‌توانند در رمان و جای دیگری باشند. بقال یک کودک معلول دارد. تا پایان رمان معلوم نیست که معلول است یا نه. اگر این کودک معلول در رمان نبود، رمان خیلی جالبی نمی‌شد. همچنین رمان جنبه نیم انگیزی هم دارد که اگر در رمان دیگری بود، آن را نیز جالب می‌کرد. و اما این و امکانات فوق‌العاده‌ای را در این رمان ایجاد کرده است. همه چیز مناسب مد دیگر هستند. جمله‌ی با شکوهی در ادبیات وجود دارد: «اثر در بزرگ وارد شدن»؛ این یعنی ویسنته یک اثر زیبا و عالی. زولفو با این رمان از در بزرگی وارد شده است!